

INGLIZ TILI DARSLARINI TASHKIL ETISHDAGI MUAMMO VA KAMCHILIKLAR

**Muminova Nodira Maxmudovna. Qodirova Gulbaxor Turdiyevna.
Tillaboyeva Feruza Abdulazizovna. Abdullayeva Nargiza Sobirjonovna.
Turaxodjayeva Moxidil.**

Annotatsiya

Ushbu ilmiy maqolada ingliz tili darslarini tashkil etishda uchraydigan umumiy muammo va kamchiliklar ko'rib chiqiladi. Tilni o'zlashtirish va malakasini rivojlantirish uchun darsni samarali tashkil etish juda muhimdir. Biroq, o'qituvchilar ko'pincha ingliz tili darslarining samaradorligiga to'sqinlik qiladigan muammolarga duch kelishadi. Maqolada noaniq ta'lim maqsadlari, o'quvchilar faolligining yo'qligi, samarasiz o'qitish strategiyalari va sinfni boshqarishdagi qiyinchiliklar kabi asosiy masalalar muhokama qilinadi va ingliz tili ta'limi sifatini oshirish uchun ushbu muammolarni hal qilish haqida tushunchalar berilgan.

Kalit so'zlar: ingliz tili, til ta'limi, darsni tashkil etish, qiyinchiliklar, kamchiliklar, o'quvchilarning faolligi

Kirish:

Ingliz tili darslarini samarali tashkil etish til o'rganish natijalari va talabalarning faolligini oshirish uchun zarur. Biroq, o'qituvchilar ingliz tili darslarining muvaffaqiyatiga to'sqinlik qiladigan turli qiyinchiliklar va kamchiliklarga duch kelishadi. Ushbu maqola ingliz tili darslarini tashkil etishda duch keladigan umumiy muammolarni, jumladan, aniq o'quv maqsadlarini belgilash, talabalarning faolligini oshirish, samarali o'qitish strategiyalarini amalga oshirish va sinf muhitini boshqarish bilan bog'liq muammolarni o'rganishga qaratilgan. Ushbu muammolarni hal qilish orqali o'qituvchilar ingliz tilidagi ta'lim sifatini oshirishlari va talabalarni til o'rganish sayohatlarida qo'llab-quvvatlashlari mumkin.

Ingliz tili darslarini tashkil etishdagi qiyinchiliklar va kamchiliklar:

1. Noaniq ta'lim maqsadlari:

o Ingliz tili darslarini tashkil etishdagi asosiy muammolardan biri aniq va aniq o'quv maqsadlarining yo'qligidir. Noaniq o'quv maqsadlari talabalar o'rtasida chalkashliklarga olib kelishi va ularning til ko'nikmalarini egallashda muvaffaqiyatga to'sqinlik qilishi mumkin.

Agar o'quv maqsadlari noaniq yoki aniq belgilanmagan bo'lsa, talabalar ulardan nima kutilayotganini tushunishda qiynalishi mumkin, natijada o'quv mashg'ulotlari o'z-o'zidan yo'qoladi va motivatsiya pasayadi..

2. Talabalarning faolligining kamligi:

Ingliz tili darslarida talabalarning yetarli darajada faol ishtirok etmasligi keng tarqalgan kamchilik hisoblanadi. Passiv ta'lim muhiti, monoton o'qitish usullari va interfaol faoliyatning etishmasligi o'quvchilar faolligining past darajasiga yordam beradi.

Talabalar o'quv jarayonida faol ishtirok etmasa, ularning ingliz tilini o'rganishga bo'lgan motivatsiyasi susayishi mumkin, bu ularning tilni o'zlashtirishi va malakasining rivojlanishiga ta'sir qiladi.

3. Samarasiz ta'lim strategiyalari:

An'anaviy o'qitish usullariga haddan tashqari tayanish, tabaqalashning yo'qligi yoki turli xil o'rganish uslublariga mos kelmaslik kabi samarasiz o'qitish strategiyalaridan foydalanish ingliz tili darslarining samaradorligiga to'sqinlik qilishi mumkin.

O'qituvchilar barcha o'quvchilarning ehtiyojlarini qondirish uchun o'z o'qitish yondashuvlarini moslashtirish uchun kurash olib borishlari mumkin, bu esa mazmunli til amaliyoti va ko'nikmalarni rivojlantirish imkoniyatlarini cheklaydi.

4. Sinfni boshqarishdagi qiyinchiliklar:

Sinfni boshqarish muammolari, masalan, buzilishlar, intizomning yo'qligi yoki vaqtni samarasiz boshqarish ingliz tili darslari oqimini buzishi va o'rganish jarayoniga to'sqinlik qilishi mumkin.

Sinfni boshqarish strategiyalarining noto'g'riligi salbiy ta'lim muhitiga olib kelishi mumkin, bu esa o'quvchilarning diqqatini jamlashi, ishtiroki va umumiy ta'lim natijalariga ta'sir qiladi.

Muammolarni hal qilish va ingliz tili darslarini yaxshilash strategiyalari:

Aniq o'quv maqsadlarini qo'yish: o'quvchilarga aniq yo'nalish va maqsadni ta'minlash uchun o'quv maqsadlari aniq, o'lchanadigan, erishish mumkin bo'lgan, tegishli va vaqt bilan bog'liq (SMART) bo'lishini ta'minlash.

Talabalarning faolligini rag'batlantirish: O'quvchilarning faolligi va motivatsiyasini oshirish uchun interfaol faoliyat, guruh ishlari, muhokamalar va real til vazifalarini o'z ichiga oladi.

Samarali ta'lim strategiyalarini amalga oshirish: Turli xil ta'lim ehtiyojlarini qondirish va tilni o'rganish natijalarini yaxshilash uchun turli xil o'qitish usullari, multimedia resurslari va tabaqalashtirilgan ta'limdan foydalaning.

Sinfni boshqarishni kuchaytirish: Ingliz tilini samarali o'qitishga yordam beradigan ijobiy va tuzilgan o'quv muhitini yaratish uchun aniq taxminlar, tartiblar va xatti-harakatlar qoidalarini belgilang.

Ingliz tili darslarida samarasiz o'qitish strategiyalari o'quvchilarning faolligiga, o'rganish natijalariga va tilni bilish qobiliyatining rivojlanishiga to'sqinlik qilishi mumkin. O'qituvchilar qochishlari kerak bo'lgan samarasiz o'qitish strategiyalarining aniq misollari:

1. Ma'ruza asosida o'qitish:

- Talabalarni faol ishtirok yoki o'zaro muloqotga jalb qilmasdan uzoq, bir tomonlama ma'ruza o'qish passiv o'rganishga va talabalarning faolligini pasayishiga olib kelishi mumkin.

- Misol: o'qituvchi butun dars davomida mashg'ulotlar, munozaralar yoki talaba kiritish imkoniyatlarini o'z ichiga olmasdan ma'ruza qiladi.

2. Grammatik mashqlarga ortiqcha e'tibor:

- Grammatik mashqlar va mashqlarni mazmunli kontekstlarga yoki real hayotdagi muloqotga bog'lamasdan, ularga haddan tashqari e'tibor qaratish, tilni amaliy ishlatishdan ko'ra, eslab qolishga olib kelishi mumkin.

- Misol: o'quvchilarga grammatik qoidalarni haqiqiy muloqot vazifalarida qo'llash imkoniyatini bermasdan, takrorlanadigan grammatik varaqlarni belgilash.

3. Asl materiallardan minimal foydalanish:

- Haqiqiy matnlar, videolar yoki audioyozuvlar kabi haqiqiy materiallarni kiritmagan holda faqat darsliklar va ishchi varaqlarga tayanish o'quvchilarning turli til shakllari va kontekstlariga ta'sirini cheklashi mumkin.

- Misol: Faqat darslik mashqlaridan foydalanish va yangilik maqolalari, podkastlar yoki videolar kabi haqiqiy ingliz tilidagi materiallarga e'tibor bermaslik.

4. Turli ta'lim uslublariga e'tibor bermaslik:

- Vizual, eshitish, kinestetik yoki og'zaki o'quvchilar kabi turli xil ta'lim uslublarini hisobga olish va moslashtirishga e'tibor bermaslik, ba'zi o'quvchilarning o'zini tuta olmasligiga yoki tushunchalarni samarali tushunishga qiynalishiga olib kelishi mumkin.

- Misol: turli xil ta'lim afzalliklarini qondirish uchun ko'rgazmali qo'llanmalar, amaliy mashg'ulotlar yoki audio resurslarni o'z ichiga olmasdan, asosan yozma matn orqali ma'lumotlarni taqdim etish.

5. Differentsiatsiyaning yo'qligi:

- o'quvchilarning turli ehtiyojlari, qobiliyatlari va qiziqishlarini qondirish uchun ta'limni farqlamaslik qiyinchilikka duchor bo'lgan o'quvchilar yoki yuqori natijalarga erishgan o'quvchilar o'rtasida mos ravishda e'tiroz bildirilmagan bo'lishi mumkin.

- Misol: individual ta'lim profillarini hisobga olmasdan yoki talabalarning malaka darajasiga qarab qiyinchilik darajasini moslashtirmasdan barcha talabalar uchun bir xil topshiriq yoki topshiriqni berish.

6. O'zaro hamkorlik uchun cheklangan imkoniyatlar:

- Talabalar bilan muloqot qilish, tengdoshlar bilan hamkorlik qilish yoki kommunikativ amaliyot uchun etarli imkoniyatlarni ta'minlamaslik til rivojlanishiga to'sqinlik qilishi va o'quvchilarning haqiqiy tildan foydalanish qobiliyatini cheklashi mumkin.

- Misol: Darslarni birinchi navbatda o'qituvchiga yo'naltirilgan mashg'ulotlar orqali o'tkazish, talabalarning juftlik ishlari, guruh muhokamalari yoki rolli o'yin mashqlarida qatnashishi uchun minimal imkoniyatlar mavjud.

7. Formativ baholashning yo'qligi:

- Teskari aloqa, o'z-o'zini baholash yoki tengdoshlarni baholash kabi formativ baholash strategiyalarini o'z ichiga olishga e'tibor bermaslik o'quvchilarning o'z yutuqlarini kuzatish, yaxshilanishi kerak bo'lgan yo'nalishlarni aniqlash va o'rganishda faol ishtirok etish qobiliyatiga to'sqinlik qilishi mumkin.

- Misol: o'quvchilarga o'z faoliyati haqida fikr yuritish va o'quv maqsadlarini belgilash uchun fikr-mulohaza yoki imkoniyatlar bermasdan vazifalar yoki baholashlarni belgilash.

Ushbu samarasiz o'qitish strategiyalarini tan olish va ulardan qochish orqali o'qituvchilar ingliz tili darslarining sifatini oshirishi, talabalarning faolligini oshirishi va talabalarni til o'rganish sayohatlarida samarali qo'llab-quvvatlashi mumkin.

Xulosa:

Ingliz tili darslarini samarali tashkil etish o'quvchilarning o'rganish natijalarini rag'batlantirish va tilni bilish darajasini oshirish uchun muhim ahamiyatga ega. O'quv maqsadlari noaniq, o'quvchilar faolligining yo'qligi, samarasiz o'qitish strategiyalari va sinfni boshqarishdagi qiyinchiliklar kabi umumiy muammo va kamchiliklarni bartaraf etish orqali o'qituvchilar ingliz tili ta'limi sifatini oshirishlari mumkin. Darsni tashkil etishni yaxshilash va ijobiy va qiziqarli o'quv muhitini yaratish bo'yicha strategiyalarni amalga oshirish talabalarni til o'rganish sayohatlarida qo'llab-quvvatlaydi va ingliz tili ko'nikmalarini egallashda muvaffaqiyatga yordam beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Муминова, Н. М. "Общие вопросы методики преподавания русского языка как иностранного на начальном этапе обучения." *Экономика и социум* 6 (73) (2020): 910-912.
2. MUMINOVA, NODIRA MAXMUDOVNA, FERUZA ABDULAZIZOVNA TILLABAYEVA, and NIGORA ABDUKARIMOVA BAKHTIYOR QIZI. "Interdisciplinary Communication in the Linguistic Analysis of a Literary Text in Russian Lessons in the Role of the Socio-psychological Aspect of Communication with Students." *JournalNX* 6.12 (2020): 58-62.
3. TILLABAEVA, F., N. MUMINOVA, and S. ZHABBAROVA. "A Way to Implement Intersubject Communications in Russian Classes in High School Using a Linguistic Analysis of a Literary Text." *JournalNX* 6.05 (2020): 290-292.
4. Qodirova, G. T. "Linguistic and communicative competence in learning language." *International conference*. 2016.
5. Qodirova, G. T. "The use of computers to improve the professional level of teaching and learning." *Экономика и социум* 6 (73) (2020): 234-236.
6. Qodirova, G. T. "The didactic concept of teaching based on computer technologies." *Экономика и социум* 6 (73) (2020): 224-226.
7. TILLABAYEVA, Feruzaxon. "RUS VA O'ZBEK TOPISHMOQLARIDA TABU, MAROSIM HAMDA URF-ODATLARGA OID TUSHUNCHALAR IFODASI." *News of the NUUz* 1.1.7 (2024): 340-342.
8. Vakhidova, F. "INGLIZ YURIDIK TERMINLARINING LEKSIK-SEMANTIK IFODALANISHI." *Namangan davlat universiteti Ilmiy axborotnomasi*,(7) (2023): 469-475.
9. Tillabayeva, G. "BOSHLANG 'ICH TA'LIMDA TA'LIM TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISHNING SAMARALI JIHATLARI." *Форум молодых ученых* 10 (74) (2022): 3-6.
10. Джаббарова, Ч., and Н. Абдуллаева. "BHMS va MHXS konvergensiya sharoitida majburiyatlar hisobini takomillashtirish." *Новый Узбекистан: успешный международный опыт внедрения международных стандартов финансовой отчетности* 1.5 (2022): 266-269.
11. Abdullaeva, N. "PERSONALITY-ORIENTED TECHNOLOGIES IN ENGLISH LANGUAGE TEACHING." *Science and innovation* 3.B9 (2024): 54-57.

12. Абдуллаева, Наргиза Собиржоновна, and Набижон Солиевич Темиров. "ОБУЧЕНИЕ ИНОЯЗЫЧНОМУ ЯЗЫКОВОМУ МАТЕРИАЛУ В НЕЯЗЫКОВОМ ВУЗЕ." *Science and innovation 2*.Special Issue 5 (2023): 135-139.